

Asia C-653/23**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

6.11.2023

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:Administratīvā apgabaltiesa (maakunnallinen hallintotuomioistuin,
Latvia)**Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:**

1.11.2023

Kantaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja valittaja toisessa oikeusasteessa:

SIA TOODE

Vastaja ensimmäisessä oikeusasteessa:

Valsts ieņēmumu dienests (Latvian verohallinto)

[– –]

Administratīvā apgabaltiesa (maakunnallinen hallintotuomioistuin, Latvia)**VÄLIPÄÄTÖS**

Riika, 1.11.2023

Administratīvā apgabaltiesa [– –] [tuomioistuimen kokoonpano]

on aloittanut kirjallisen menettelyn, jossa se tutkii SIA TOODEn tekemän valituksen Administratīvā rajona tiesan (alueellinen hallintotuomioistuin, Latvia) 14.4.2022 antamasta tuomiosta hallinnollisessa riita-asiassa, joka pantiin vireille SIA TOODEn esittämällä vaatimuksella, jonka mukaan pitäisi tehdä myönteinen hallinnollinen päätös, jolla sille myönnettäisiin tukea, jolla korvattaisiin käyttöpääoman pienentyminen tammi- ja helmikuussa 2021.

Tausta*Tosiseikat*

- 1 Kantaja SIA TOODE haki 25.3. ja 9.4.2021 Latvian verohallinnolta tukea yrityksenä, johon covid-19-kriisi on vaikuttanut, jotta sille varmistettaisiin tammi- ja helmikuuta 2021 vastaavan käyttöpääoman saatavuus.
- 2 Latvian verohallinto totesi, että kantajan liikevaihto ei ollut pienentynyt tammi- ja helmikuussa 2021 riittävästi, jotta se täyttäisi vaatimukset, jotka on vahvistettu tuesta covid-19-kriisin vuoksi vahinkoa kärsineille yrityksille niiden käyttöpääoman saatavuuden varmistamiseksi 10.11.2020 annetun ministerineuvoston asetuksen nro 676 (Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumi Nr. 676 “Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai”) (jäljempänä tukea koskeva asetetus) 4.2.1 ja 4.2.2 kohdassa.
- 3 SIA TOODE nosti tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati, että sille myönnettäisiin tuki, jolla sille taataan käyttöpääomaa tammi- ja helmikuulta. Kantaja katsoo, että Latvian verohallinto ei ollut laskiessaan sen liikevaihdon ottanut huomioon kyseistä verokautta vastaavassa arvonlisäveroilmoituksessa mainittujen liiketoimien kokonaisarvoa.
- 4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi SIA TOODen kanteen 14.4.2022 antamallaan tuomiolla, koska se katsoi, ettei tämä täyttänyt tuen myöntämisedellytyksiä.
- 5 SIA TOODE valitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta sillä perusteella, ettei se ollut samaa mieltä siinä tehdyistä päätelmistä, koska liikevaihtoa laskettaessa olisi ollut välttämätöntä ottaa huomioon tiedot, jotka koskivat arvonlisäveroilmoituksessa mainittujen liiketoimien kokonaisarvoa.
- 6 Veroministeriö ilmoitti oikeudenkäynnin aikana näkemyksensä, jonka mukaan tukijärjestelmä, josta säädettiin tukea koskevassa asetuksessa, oli vahvistettu 19.3.2020 annetun Euroopan komission tiedonannon ”Tilapäiset puitteet valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkisessä Covid-19 -epidemiassa” (C(2020) 1863, jäljempänä tilapäiset puitteet) 3.1 kohdassa mainittujen vaatimusten mukaisesti ja talousministeriö oli saanut Euroopan komission hyväksynnän kyseiselle tukijärjestelmälle. Euroopan komission hyväksyntä, joka koski tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille, oli voimassa 30.6.2022 saakka, mikä merkitsee sitä, että tuen myöntämistä ei tilapäisten puitteiden nojalla sallita kyseisestä päivämäärästä lähtien.
- 7 Vastauksena kysymyksiin, jotka Augstākā tiesa (ylin tuomioistuin, Latvia) oli esittänyt erillisen hallintoriidan (asia SKA-356/2023) yhteydessä, Euroopan komissio antoi 11.9.2023 lausunnon (jäljempänä komission lausunto).

Komissio toteaa, että on kansallisten tuomioistuinten tehtävänä määrittää kansallisen oikeuden asiaa koskevien säännösten perusteella, minä ajankohtana hakija on saanut oikeudellisesti sitovan ja ehdottoman oikeuden saada tukea koskevan asetuksen perusteella. Komissio katsoo, että tukea koskevan asetuksen

23 kohdan mukaisesti tuki myönnetään ajankohtana, jona Latvian verohallinto tekee päätöksen kyseisen tuen myöntämisestä (tai epää sen).

Komissio korostaa samaan aikaan, että tuen myöntäminen tilapäisten puitteiden 22 kohdan d alakohdan mukaisen määräajan päätyttyä merkitsisi sitä, että laiminlyötäisiin lykkäämisvelvoite, josta määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa, ja että kansallisten tuomioistuinten tehtävänä olisi estää kyseisen tuen suorittaminen kantajalle. Mikäli kantajan hakemaa tukea ei olisi myönnetty 30.6.2022 mennessä, kansalliset tuomioistuimet eivät voisi tämän päivämäärän jälkeen myöntää tämän tuen sijasta korvausta vahingosta, jota kantajalle on aiheutunut tuen maksamatta jättämisestä.

- 8 Kantaja ilmaisi näkemyksensä komission lausunnosta ja ilmoitti, että päivämäärä, jota on pidettävä ajankohtana, jona tuki myönnettiin, on päivämäärä, jona veroviranomainen on alun perin tehnyt päätöksen tuen myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä ja joka on tässä tapauksessa 23.4.2021. Siinä tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin hyväksyisi vaatimuksen siitä, että asiassa tehtäisiin asianomaiselle myönteinen hallintotoimi ja Latvian verohallinto määrättäisiin tekemään päätös tuen myöntämisestä kantajalle, tätä Latvian verohallinnon myöhemmin tekemää päätöstä olisi pidettävä aikaisemmin aloitetun hallinnollisen menettelyn päätöksenä.

Latvian verohallinto ilmoittaa, että kantajalta evättiin tuki tammi- ja helmikuulta 2021 pääasian oikeudenkäynnissä riitautetuilla päätöksillä. Kyseisillä päätöksillä ei annettu kantajalle varmaa oikeutta tuen saamiseen. Latvian verohallinto ei tehnyt tukiajanjakson päättymiseen eli 30.6.2022 mennessä mitään muutakaan päätöstä, jolla olisi myönnetty tukea kantajalle. Komission lausunnon sisällön mukaisesti tuomioistuimet eivät voi antaa taannehtivasti tuen myöntämistä koskevaa ratkaisua, jolla Latvian verohallinnolle asetettaisiin velvoite tehdä hallintotoimi, jolla tuki myönnettäisiin tukiajanjakson päättymisen jälkeen.

Perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Kansallinen lainsäädäntö

- 9 Liiketoiminnalle myönnettyjen tukien valvonnasta annettu laki (Komercdarbības atbalsta kontroles likums)

1 §:n 2 momentin 2 kohta:

Tuen myöntämispäivä: päivämäärä, jona liiketoiminnalle myönnettävän tuen saaja saa oikeuden kyseiseen tukeen lain nojalla.

- 10 Hallintolainkäyttölaki (Administratīvā procesa likums)

250 §:n 2 momentti:

Arvioidessaan hallintotoimen laillisuutta tuomioistuimet saavat ottaa huomioon ratkaisussaan vain perustelut, jotka viranomaisen on sisällyttänyt hallintotoimeen. Edellä mainittua rajoitusta ei sovelleta tapauksissa, joissa vaatimus koskee asianomaiselle myönteisen hallintotoimen tekemistä.

254 §:n 1 momentti:

Jos tuomioistuin pitää hallintotoimen tekemistä koskevaa vaatimusta perusteltuna, se määrää viranomaisen tekemään kyseisen hallintotoimen.

11 Tukea koskeva asetus

23 kohta:

Tuen myöntämisaikana on pidettävä päivämäärää, jona Latvian verohallinto tekee päätöksen tuen myöntämisestä.

23¹ kohta:

Jos tukea ei käytetä kahden kuukauden kuluessa päivämäärästä, jona Latvian verohallinto on tehnyt päätöksen tuen myöntämisestä, yrityksen on palautettava tuen käyttämätön osuus Latvian verohallinnolle.

24 kohta:

Päätös on tehtävä 30.6.2022 mennessä tilapäisten puitteiden mukaisesti.

Euroopan unionin oikeus

12 Sopimus Euroopan unionin toiminnasta.

SEUT 107 artiklan 1 kohta:

Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohta:

Sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää:

b) tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen.

13 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annettu neuvoston asetus (EU) 2015/1589 (jäljempänä asetus 2015/1589)

1 artiklan b alakohdan ii alakohta:

”Voimassa olevalla tuella” [tarkoitetaan] hyväksytyjä tukia eli tukiohjelmiä ja yksittäisiä tukia, jotka komissio tai neuvosto on hyväksynyt.

1 artiklan c alakohta:

”Uudella tuella” [tarkoitetaan] kaikkia tukia, eli tukiohjelmiä ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset.

14 Tilapäiset puitteet

22 kohdan d alakohta:

Komissio katsoo tällaisen valtiontuen soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät [– –]:

d) Tuki myönnetään viimeistään 30. joulukuuta 2022.

Syyt, joiden vuoksi Euroopan unionin oikeuden tulkinnasta vallitsee epävarmuutta

- 15 Komissio otti huomioon, että covid-19-epidemia vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin ja että jäsenvaltioiden toteuttamat rajoittamistoimenpiteet vaikuttavat yrityksiin, ja katsoi, että valtiontuki on perusteltua ja voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti rajoitetun ajan, jotta voidaan lievittää yritysten kohtaamaa likviditeettivajetta ja varmistaa, että covid-19-epidemian aiheuttamat häiriöt eivät heikennä yritysten elinkelpoisuutta (18 kohta). Tilapäisten puitteiden 21 kohdassa todetaan niin ikään, että jo voimassa olevien, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohtaan perustuvien mahdollisuuksien lisäksi tilapäiset rajoitetut tukimäärät yrityksille, jotka kärsivät äkillisestä likviditeetin vähyydestä tai jopa sen täydellisestä puutteesta, voivat olla nykytilanteessa tarkoituksenmukainen, tarpeellinen ja kohdennettu ratkaisu.

Tukea koskeva asetus tuli voimaan 17.11.2020, ja siinä vahvistettiin perusteet ja menettelyt, joiden mukaisesti tukea myönnetään yrityksille, joihin covid-19-kriisi on vaikuttanut, tarkoituksena varmistaa käyttöpääoman saatavuus. Tukea koskeva asetus laadittiin tilapäisten puitteiden mukaisesti, ja sen tarkoituksena on korvata yrityksille, joihin covid-19-kriisi on vaikuttanut, käyttöpääoman pienentyminen, jotta ne selviävät covid-19-tartuntojen toisesta aallosta.

Tukea koskevan asetuksen 26 kohdasta ilmenee, että Latvian verohallinto ainoastaan tekee päätöksen tuen myöntämisestä ja suorittaa tuen sen jälkeen kun Euroopan komissio on tehnyt päätöksen siitä, että kyseisessä asetuksessa tarkoitettu liiketoiminnalle myönnettävä tuki soveltuu unionin sisämarkkinoille.

Euroopan komissio teki tämän päätöksen tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille 16.12.2020 [SA.59592 (2020/N)] ja vahvisti siinä, että tuki voitaisiin myöntää viimeistään 30.6.2021. Euroopan komission myöhemmin tekemillä päätöksillä hyväksyttiin se, että tuen myöntämisen määräaika pidennettäisiin 30.11.2021 saakka (3.6.2021 tehty päätös SA.64046 (2021/N)) ja lopuksi 30.6.2022 saakka (14.12.2021 tehty päätös SA.100596 (2021/N)).

Siten valtiontukia, jotka on myönnetty ja suoritettu tukea koskevan asetuksen mukaisesti, on pidettävä sisämarkkinoille soveltuvina.

- 16 Edellä mainitusta ilmenee, että tilapäisillä puitteilla hyväksytyt tukijärjestelmän tarkoituksena on tarjota lyhytaikaista tukea yrityksille, jotka ovat tilanteissa, joissa niiden varat ovat äkillisesti vähentyneet covid-19-tartuntojen leviämisestä aiheutuneiden poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Tämä päätelmä on vahvistettu asiaa koskevassa lainsäädännössä. Tilapäisten puitteiden 22 kohdan d alakohdassa vahvistettiin alun perin, että tuet myönnettäisiin viimeistään 31.12.2020 (tätä määräaika pidennettiin kolmeen kertaan: neljännellä muutoksella, joka tuli voimaan 13.10.2020, sitä pidennettiin 30.6.2021 saakka; viidennellä muutoksella, joka tuli voimaan 28.1.2021, sitä pidennettiin 31.12.2021 saakka, ja kuudennella muutoksella, joka tuli voimaan 18.11.2021, sitä pidennettiin 30.6.2022 saakka).

Tukea koskevassa asetuksessa säädetään myös määräajasta, jonka kuluessa valtiontukia voidaan myöntää. Kyseisen asetuksen 24 kohdan nojalla viranomaisen on tehtävä päätös 30.6.2022 mennessä tilapäisten puitteiden mukaisesti. Tukea koskevan asetuksen 23 kohdassa vahvistetaan, että tuen myöntämisaikana on pidettävä päivämäärää, jona Latvian verohallinto tekee päätöksen tuen myöntämisestä. Lisäksi, jos tukea ei käytetä kahden kuukauden kuluessa päivämäärästä, jona Latvian verohallinto on tehnyt päätöksen tuen myöntämisestä, yrityksen on palautettava tuen käyttämätön osuus Latvian verohallinnolle (tukea koskevan asetuksen 23. ¹ kohta).

Tukea pitäisi siten pitää tavoitteiltaan erityisenä ja sisämarkkinoille soveltuvana, jos se myönnetään ja sitä käytetään viipymättä säädettyihin tarkoituksiin.

- 17 Tilanne muuttuu, kun syntyy riita, joka koskee henkilön oikeutta saada valtiontukea.

Henkilöllä on oikeus valittaa valtiontuen myöntämistä koskevasta viranomaisen kielteisestä päätöksestä – asianomaiselle vastainen hallintotoimi – ylemmälle viranomaiselle ja vaatia, että tämä tekee asianomaiselle myönteisen hallintotoimen, jolla haettu tuki myönnetään. Ja vaikka ylempi viranomainen hylkäisi hakemuksen, henkilöllä on oikeus riitauttaa tämä tuomioistuimissa ja vaatia asianomaiselle myönteistä hallintotoimea – tuen myöntämistä – ja sen tarkistamista, onko valtiontuen myöntämistä koskeva viranomaisen kieltävä päätös perusteltu.

Nyt käsiteltävässä asiassa kantaja pyysi 25.3. ja 9.4.2021 toimivaltaista viranomaista myöntämään sille tuen tammi- ja helmikuulta 2021. Viranomaisen teki alkuperäiset epäävät päätökset 23.4. ja 7.6.2021, mutta kyseisen viranomaisen lopulliset päätökset tehtiin 9.6. ja 23.7.2021.

Menettely valitusta käsittelevässä tuomioistuimessa aloitettiin 29.6.2022.

Tilapäisten puitteiden 22 kohdan d alakohdassa (ja tukea koskevan asetuksen 24 kohdassa) vahvistettu määräaika päättyi oikeudenkäynnin kuluessa.

- 18 Nyt käsiteltävässä asiassa tuomioistuimen on arvioitava, onko kantajalla oikeus saada valtiontukea tukea koskevan asetuksen ja tilapäisten puitteiden perusteella.

Tämän arvioinnin suorittamiseksi tuomioistuimen on muun muassa määritettävä päivämäärä, jona tuki ”myönnetään” Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, eli sen on vahvistettava ajankohta, jona tuki on katsottava myönnetyn. Tämä seikka on ratkaiseva määrittäessä, onko kantajan hakema tuki voimassa olevaa valtiontukea vai uutta tukea.

- 19 Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on määritettävä sovellettavan kansallisen oikeuden perusteella ajankohta, jolloin mainittu tuki on katsottava myönnettyksi, ja otettava huomioon kaikki kansallisessa oikeudessa kyseisen tuen myöntämiseksi asetetut edellytykset (tuomio 28.10.2020, Istituto nazionale per l’assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL), C- 608/19, EU:C:2020:865, 31 ja 32 kohta). Ratkaiseva seikka sen ajankohdan määrittämiseksi, jona oikeus saada valtiontukea annetaan tuensaajille tietyllä toimenpiteellä, on se, että kyseiset edunsaajat saavat varman oikeuden kyseiseen tukeen ja valtio vastaavasti sitoutuu kyseisen tuen myöntämiseen. Toimenpide voi nimittäin juuri kyseisenä ajankohtana johtaa kilpailun vääristymiseen, joka on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (tuomio 25.1.2022, komissio v. European Food ym., C- 638/19 P, EU:C:2022:50, 123 kohta).

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee niin ikään, että tuki on katsottava myönnettyksi silloin, kun oikeus avun saamiseen valtion varoista myönnetään tuensaajalle sovellettavan kansallisen säännösten nojalla, joten kyseessä olevien varojen tosiasiallinen siirto ei ole ratkaiseva (tuomio 19.12.2019, Arriva Italia Srl, C- 385/18, EU:C:2019:1121, 36 kohta, ja tuomio 20.5.2021, Azienda Sanitaria Provinciale di Catania, C- 128/19, EU:C:2021:401, 45 kohta).

Euroopan unionin tuomioistuin on myös selventänyt, että kun kyseessä on erityisesti taloudellisissa vaikeuksissa oleva tuensaajayritys, juuri viranomaisten päätös myöntää sille valtion apua, pikemminkin kuin sen tosiasiallinen maksaminen, on omiaan johtamaan siihen, että tällaista yritystä johtavat henkilöt voivat päätellä, että yrityksen toiminta on taloudellisesti elinkelpoista ja näin ollen jatkaa sitä, mikäli tällaisella päätöksellä annetaan tuensaajayritykselle oikeus

saada tällaista apua (tuomio 19.12.2019, Arriva Italia Srl, C- 385/18, EU:C:2019:1121, 37 kohta).

Samaan aikaan on otettava huomioon, että valtiontuen käyttöön ottaminen itsessään ei missään tapauksessa voi perustua tuomioistuimen ratkaisuun, koska valtiontuen käyttöön ottaminen perustuu tarkoituksenmukaisuusharkintaan, joka ei kuulu tuomioistuimen tehtäviin. Jos näin ollen kansallisella säännöstöllä otetaan käyttöön etu – valtiontuki – tuomioistuimen tuomiolla myönnettyjä summia ei missään tapauksessa voida pitää tästä edusta erillisenä valtiontukena (tuomio 12.1.2023, DOBELES HES, C- 702/20 ja C- 17/21, EU:C:2023:1, 76 ja 78 kohta).

- 20 Tästä oikeuskäytännöstä voidaan päätellä, että tuen myöntämisaikana, jona sen saajalle myönnettiin varma ja ehdoton oikeus kyseiseen tukeen, on pidettävä vastaavaa valtion viranomaisen päätöstä, jolla tämä tuki myönnetään, riippumatta tuen suorittamisaikakohdasta.

Tämän konkreettisen tapauksen olosuhteet ovat edellä kuvatulla tavalla kehittyneet siten, että toimivaltainen viranomainen (Latvian verohallinto) ei ole koskaan tunnustanut kantajan oikeutta saada valtiontukea, ja tätä kysymystä arvioidaan tällä hetkellä tuomioistuimen oikeudenkäynnissä. Näin ollen ei pidä olettaa, että kantajan osalta olisi missään vaiheessa syntynyt oikeussuhdetta, jota voitaisiin pitää varmana ja ehdottomana oikeutena valtiontukeseen.

Tällainen oikeus voi lähtökohtaisesti syntyä kantajalle seurauksena tuomioistuimen päätöksestä, missä tapauksessa tuomioistuin toteaa, että kantaja oli täyttänyt kaikki kansallisessa oikeudessa vahvistetut vaatimukset saadakseen kyseisen tuen ja että viranomaisen kieltäytyminen tuen myöntämisestä oli ollut lainvastainen ja perusteeton. Samaan aikaan on otettava huomioon, että koska oikeussuhdetta ei ollut olemassa aikaisemmin, tuomioistuimen tuomion täytäntöönpano ei voi johtaa siihen, että tehtäisiin asianomaiselle myönteinen päätös taannehtivin vaikutuksin *ex tunc*). Tuomioistuin voi määrätä, että viranomaisen on tehtävä hallintotoimi tuen myöntämisestä *ex nunc*.

- 21 Nyt käsiteltävässä asiassa riita liittyy oikeuteen saada valtiontukea, joka otettiin käyttöön tukea koskevalla asetuksella ja jonka Euroopan komissio on asianmukaisesti hyväksynyt, ja valtiontuen suorittamiseen. Tällaista tukea voitaisiin pitää asetuksen 2015/1589 1 artiklan b alakohdan ii alakohdan mukaisesti ”voimassa olevana tukena”.

Euroopan unionin tuomioistuin on käsitellyt toimivaltaisen viranomaisen henkilölle tukijärjestelmää varten hyväksytyyn määräajan päätyttyä myöntämän tuen arviointia koskevaa kysymystä ja todennut, että sitä oli pidettävä uutena tukena (tuomio 7.4.2022, KW ja SG, C-102/21 ja C-103/21, EU:C:2022:272, 31–35 ja 42 kohta).

Nyt käsiteltävän asian olosuhteet ovat kuitenkin erilaiset, koska viranomainen ei tehnyt päätöstä tuen myöntämisestä hyväksytyyn tukijärjestelmän voimassaolon

päätymisen jälkeen, mutta on mahdollista, että kun tuomioistuin tutkii siinä vireillä olevassa oikeudenkäynnissä sitä, että viranomainen on kieltäytynyt myöntämästä tukea sitä koskevan asetuksen nojalla, tällainen epäminen todetaan lainvastaiseksi, tälle henkilölle tunnustetaan oikeus saada tuki ja toimivaltainen viranomainen määrätään panemaan tuomio täytäntöön myöntämällä tälle henkilölle hänelle kuuluva tuen määrä ja suorittamalla se.

Tämä tuomioistuin on epävarma siitä, voidaanko pääasian kohteena olevan kaltaisissa olosuhteissa – siinä tapauksessa, että tuomiolla todetaan oikeus saada tukea sen jälkeen kun lainsäädännössä vahvistetun ja Euroopan komission hyväksymän tuen myöntämistä koskeva määräaika on päättynyt, ja toimivaltaiselle viranomaiselle määrätään velvoite myöntää haettu tuen määrä ja suorittaa se – pitää tuen myöntämispäivänä päivämäärää, jona toimivaltainen viranomainen kieltäytyi perusteettomasti myöntämästä valtiontukea tälle vastaanottajalle, ja pitäisikö tätä tukea pitää voimassa olevana tukena vai uutena tukena.

- 22 Valtiontukien osalta Euroopan unionin tuomioistuin voi muun muassa esittää kansalliselle tuomioistuimelle sellaiset tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla se voi määrittää, onko tiettyä kansallista toimenpidettä pidettävä unionin oikeudessa tarkoitettuna valtiontukea, ja tarvittaessa, onko kyseinen toimenpide voimassa olevaa tukea vai uutta tukea (tuomio 13.12.2018, Rittinger ym., C- 492/17, EU:C:2018:1019, 43 kohta).

Koska tämä tuomioistuin on velvollinen takaamaan unionin oikeudesta johtuvien velvoitteiden täyttämisen ja pidättäytymään toteuttamasta toimenpiteitä, jotka saattaisivat vaarantaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen, se pitää ennakkoratkaisupyynnön esittämistä Euroopan unionin tuomioistuimelle tarpeellisena.

[– –] [menettelyyn liittyviä seikkoja]

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla [– –] [viittaus kansallisiin prosessisääntöihin] Administratīvā apgabaltiesa

päätää

esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- 1) Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että on katsottava, että valtiontuki ”myönnettiin” ajankohtana, jona toimivaltainen viranomainen kieltäytyi perusteettomasti toteuttamasta yksityisen oikeutta saada valtiontukea, jos tämä oikeus on todettu tuomioistuimen tuomiolla tuen myöntämistä varten vahvistetun määräajan päättymisen jälkeen?

- 2) Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan ii alakohta tulkittava siten, että voimassa olevana tukena on pidettävä tukea, joka – kun ei ole olemassa päätöstä, jolla olisi tunnustettu oikeus tuen saamiseen ja jonka olisi tehnyt toimivaltainen viranomaisen tuen myöntämiseksi vahvistetussa määräajassa – myönnetään yksityiselle tukijärjestelmässä tuen myöntämiseksi vahvistetun määräajan päättymisen jälkeen, jotta pantaisiin täytäntöön tuomioistuimen tuomio, jolla todetaan, että yksityinen täytti tukijärjestelmässä vahvistetun tuen myöntämisen määräajan kuluessa kaikki kansallisessa oikeudessa kyseisen tuen saamiseksi asetetut vaatimukset ja että toimivaltaisen viranomaisen kieltäytyminen tuen myöntämisestä oli lainvastainen?

Asian käsittelyä lykätään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

Tähän välipäätökseen ei voida hakea muutosta.

[– –]

[– –] [allekirjoitukset ja varmennus]